

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet hrvatskih studija

Kolegij: Praktične vježbe predmetne metodike

Priprema za sat razrednika

Marko Zajec

25.9.2026.

Sat razrednika

Opći podaci

Tema: Upoznajmo se bolje: Radionica „Upoznaj svog kolegu“ u obliku brzog razgovora sa suučenicima

Cilj: Potaknuti kod učenika međusobno upoznavanje, aktivno slušanje, poštovanje različitosti i osjećaj pripadnosti kroz sudjelovanje u radionici

Ishodi učenja:

- promišljati o sebi
- predstaviti i opisati sebe
- postaviti pitanje sugovorniku
- aktivno slušati bez prekidanja
- zapamtiti informacije o sugovorniku uz poštivanje privatnosti
- prepoznati minimalno jednu zajedničku aktivnost koja je zajednička sa sugovornikom
- poštovati pravila komunikacije i osobnih granica
- procijeniti vlastiti doprinos pozitivnoj atmosferi u razredu

Teorijska razrada

Na satu razrednika na početku školske godine potrebno je organizirati druženje kako bi se potaknulo učenika na osobni i socijalni razvoj. Kroz radionice koje priprema razrednik učenici vježbaju komunikaciju i suradnju, uče poštovati jedni druge te preuzimati odgovornost za odnose u razrednoj zajednici. Hrvatski Kurikulum međupredmetne teme „Osobni i socijalni razvoj“ naglašava cjelovit razvoj učenika, sposobnost suradnje i doprinosa zajednici, uspostavljanje i održavanje zdravih socijalnih odnosa, empatiju, uvažavanje različitosti te aktivno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu. Naglašava i da podrška zdravom razvoju učenika uključuje kvalitetne odnose i komunikaciju, te odabir primjerenih metoda rada (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2025).

U tu svrhu izrađena je radionica „Upoznaj svojeg kolegu“ koja poprima obilježja tako zvanog „Speed dating“. Radionica je organizirana kao rad u paru, tijekom kojega učenici kroz niz kratkih razgovora upoznaju različite suučenike svog razreda. Učenici razgovaraju u kratkim, vremenski ograničenim razgovorima, nakon kojih mijenjaju sugovornika. U svakoj rundi imaju priliku govoriti, postavljati pitanja i slušati drugoga prije nego što započnu razgovor s novim suučenicom. Takav pristup blizak je načelima suradničkoga učenja: učenici rade u paru, a oboje imaju jasnu ulogu i odgovornost za kvalitetu zajedničke komunikacije. Kadum-Bošnjak (2012) opisuje suradničko učenje kao suvremeni način učenja i poučavanja te razmatra njegove teorijske osnove, elemente, prednosti, modele i strategije. Među važnim socijalnim vještinama povezanim sa suradnjom navodi komunikativnost, ravnopravnost, empatiju, suradnju i prilagođavanje. Za uspješno učenje u razredu važna su dobra komunikacija i sposobnost usklađenog rada s drugim učenicima. Kratki razgovori učenicima daju priliku da upravo te vještine uvježbavaju: da se izraze, da izraze svoja vlastita razmišljanja, slušaju sugovornika, postave ispravno potpitanje, te da prihvate da druga osoba može imati drukčije interese, iskustva ili stavove. Zbog toga je rad u paru osnova usmjerena na jačanje povezanosti u razredu. Mijenjajući sugovornike, učenici dobivaju priliku razgovarati i s suučenicima izvan svojega kruga suučenika koje su već upoznali

ili s kojima su potekli iz iste sredine. Cilj radionice nije samo saznati nešto novo o drugoj osobi nego i vježbati kako joj pristupiti, pažljivo je slušati i uvažavati. Važnu ulogu u tome ima razrednik. Odak i sur. (2023) naglašavaju važnost socijalnih i emocionalnih kompetencija učitelja za stvaranje školske klime u kojoj se učenici osjećaju uključeno i dobrodošlo te za razvoj njihovih socijalnih i emocionalnih kompetencija. Zato je važno da razrednik, prije aktivnosti, jasno postavi pravila komunikacije i vlastitim ponašanjem pokaže što se od učenika očekuje.

U ovoj radionici uključeno je slušanje bez prekidanja, izbjegavanje ismijavanja i poštovanje osobnih granica, uz mogućnost da učenik preskoči pitanje na koje ne želi odgovoriti. Pitanja se usmjeravaju na interese, školu, suradnju, osobne snage i pozitivna očekivanja, kako bi razgovor ostao primjeren i siguran. U završnoj refleksiji učenici promišljaju o tome što su saznali o razrednoj zajednici, koje su zajedničke interese pronašli s vršnjacima i kako su primijenili komunikacijske vještine. Tako iskustvo razgovora povezuju s ciljevima osobnoga i socijalnoga razvoja: izgradnjom kvalitetnih odnosa, uvažavanjem, suradnjom i odgovornim sudjelovanjem u zajednici. Radionica je stoga strukturirana odgojno-obrazovna aktivnost kojom razrednik može poticati pozitivne odnose i razvijati komunikacijsku kulturu razreda.

Struktura

Naziv aktivnosti	Trajanje
Upis sata i provjera odsutnosti	1 minuta
Uvod i predstavljanje radionice	5 minuta
Objašnjenje pravila i prikaz probnog brzog razgovora	5 minuta
1. krug razgovora	4 minute
2. krug razgovora	4 minute
3. krug razgovora	4 minute
4. krug razgovora	4 minute
5. krug razgovora	4 minute
Individualna refleksija	5 minute
Zajednička refleksija	5 minute
Zaključak	3 minute

Nastavna sredstva i pomagala

- Ploča za pisanje
- Prezentacija s pravilima radionice
- Projektor
- Kartice s pitanjima za razgovor
- Upitnik za refleksiju
- Papir za bilježenje odgovora
- Kemijska ili olovka
- Uređaj za mjerenje vremena (sat, štoperica),
- Zviždaljka ili bilo koji drugi davač zvučnog signala

Sadržaj

Tijek aktivnosti:

Uvodni dio

Razrednik pozdravlja učenike, upisuje sat i izostanke. Zatim najavljuje radionicu „Upoznaj svog kolegu“ koja će se odvijati u obliku brzog razgovora u paru, te objašnjava ciljeve radionice. Razrednik postavlja uvodna pitanja:

- Koliko dobro poznajemo svoje suučenike u razredu?
- Što nam pomaže da se u razredu osjećamo prihvaćeno?
- Kako pokazujemo da slušamo sugovornika?
- Zašto je važno poštovati različitosti?

Nakon toga, razrednik dogovara pravila:

- Dijelimo samo ono što želimo.
- Pažljivo slušamo sugovornika.
- Ne prekidamo druge i ne ismijavamo ih.
- Ne prenosimo tuđe osobne informacije.
- Imamo pravo preskočiti pitanje.
- Svakoga sugovornika tretiramo s poštovanjem.

Razrednik s jednim učenicom prikazuje probni razgovor, gdje postavlja pitanja, aktivno sluša, postavlja kratka potpitanja te objašnjava davanje signala i promjenu sugovornika

Središnji dio

Učenici se raspoređuju u dva reda ispred ploče, prednji i stražnji, okrenutim licem jedan prema drugome. Pomaknu se za 1, 2 ili 3 učenika u lijevo ili desno, kako bi se spriječilo namještanje učenika koji su se već upoznali ili koji sjede u istoj klupi. Razrednik određuje koji red učenika ostaje na mjestu, a koji će se pomaknuti nakon svakog zvučnog signala. Tako će učenici koji sjede na mjestu, svaki novi krug, dobiju novog sugovornika. Jedan krug razgovor traje približno četiri minute. Nakon zvučnog signala učenici koji se rotiraju, pomiču se za jedno mjesto, dok učenici koji ostaju na mjestu ne mijenjaju svoj položaj. Postupak se ponavlja kroz pet krugova, tako da učenici razgovaraju s pet različitih sugovornika.

Pitanja za razgovor:

- Koji ti je školski predmet najzanimljiviji i zašto?
- Koju vještinu ili hobi bi volio naučiti?
- Na što si posebno ponosan kada razmišljaš o sebi?
- Što ti pomaže kada trebaš riješiti zahtjevan zadatak?
- Kad bi mogao organizirati jedan razredni događaj, što bi to bilo?
- Koja te osobina čini dobrom osobom?
- Koji ti je cilj za ovu školsku godinu?
- Što cijeniš kod ljudi s kojima se družiš?
- Koju bismo promjenu u razredu mogli napraviti, da se svi osjećamo ugodnije?
- Kako pokazuješ drugoj osobi da je stvarno slušaš?

- Koji bi savjet dao novom učeniku koji dođe u naš razred?

Tijekom razgovora učenici mogu zabilježiti opažanja o odgovorima koje je sugovornik odlučio podijeliti. Nije potrebno zapisivati osobne ili povjerljive informacije. Učenici mogu preskočiti bilo koje pitanje, a ono što zapišu ne moraju dijeliti s drugima. Nakon pet razgovora učenici ispunjavaju listić za individualnu refleksiju. Razrednik im daje nekoliko minuta da razmisle o tome kako su se osjećali tijekom radionice, jesu li pažljivo slušali i postavljali pitanja te što su novo saznali o svojim suučenicima. Mogu napisati i jesu li otkrili zajedničke interese i što su primijetili o sebi dok su razgovarali. Svaki učenik bilježi jedan zaključak o sebi i jednu stvar koju bi želio poboljšati u budućnosti. Osobne odgovore ne mora dijeliti s razredom.

Pitanja za individualnu refleksiju

- Kako sam se osjećao na početku radionice, a kako na kraju?
- Što mi je tijekom razgovora bilo najlakše?
- Što mi je tijekom razgovora bilo najteže?
- Jesam li pažljivo slušao svoje sugovornike?
- Jesam li svojim pitanjima pokazao zanimanje za ono što druga osoba govori?
- Što sam novo i zanimljivo saznao o nekome iz razreda?
- Jesam li otkrio da s nekim učenikom imam više zajedničkih interesa?
- Koji mi je razgovor ostao u posebnom sjećanju i zašto?
- Što sam tijekom aktivnosti saznao o vlastitom načinu postavljanja pitanja?
- Što bih u sljedećem razgovoru mogao napraviti drugačije ili bolje?

Završni dio

Nakon individualne refleksije razrednik poziva učenike na zajednički razgovor o radionici. Naglašava da nitko nije dužan iznositi osobne odgovore zapisane na listiću. Učenici mogu podijeliti samo ono što im je ugodno podijeliti. Razrednik postavlja pitanja:

- Jeste li danas o nekome saznali nešto što prije niste znali?
- Jeste li s nekim pronašli zajednički interes?
- Je li se vaše mišljenje o nekome nakon razgovora promijenio?
- Koliko zapravo poznajemo osobe s kojima smo u razredu?
- Što nam može pomoći da se u razredu bolje upoznamo?

U sljedećem korak razrednik potiče učenike da razmišljaju o tome što razgovor čini ugodnim i uspješnim te navode ponašanja koja su im pomogla u komunikaciji. To mogu biti pažljivo slušanje, dodatnih pitanja postavljanje, kontakt očima, sugovorniku omogućavanje da dovrši misao i zanimanje za ono što govori. Razrednik postavlja dodatna pitanja:

- Po čemu ste mogli primijetiti da vas sugovornik stvarno sluša?
- Što vam je pomoglo da se tijekom razgovora osjećate ugodno?
- Što može otežati razgovor između dvije osobe?
- Što možemo učiniti kada razgovaramo s osobom koju slabije poznajemo?
- Je li u razgovoru važnije pričati ili slušati?

- Kako možemo pokazati drugoj osobi da poštujemo njezino mišljenje, čak i kada se s njim ne slažemo?

Odgovore učenika razrednik može kratko zapisivati na ploču i grupirati oko nekoliko ključnih pojmova, primjerice: slušanje, poštovanje, zainteresiranost, otvorenost, uvažavanje i komunikacija. Na kraju radionice razrednik daje poruku: da to što svakodnevno boravimo u istom razredu ne znači nužno da se dobro poznajemo. Kratak, usmjeren razgovor može nam pomoći da kod druge osobe otkrijemo interese, iskustva, stavove ili osobine koje prije nismo imali priliku primijetiti. Za kvalitetnu komunikaciju važno je ne samo govoriti nego i aktivno slušati, pokazati zanimanje za sugovornika, postavljati pitanja, dopustiti drugoj osobi da izrazi svoje mišljenje te s poštovanjem prihvaćati međusobne razlike. Razrednik potiče učenike da iskustvo s radionice prenesu u svakodnevne situacije: da razgovaraju i s učenicima s kojima se inače manje druže, pažljivije slušaju jedni druge, pokazuju zanimanje za druge te zajedno pridonose ugodnoj i poticajnoj atmosferi u razredu.

Ostalo

Literatura:

Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2020, Kurikulum međupredmetne teme: Osobni i socijalni razvoj. Internet: <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Publikacije/Medupredmetne//>

Kadum-Bošnjak, S.: Suradničko učenje. Časopis: Metodički ogledi, broj 19 (2012), str. 181–199. 2012. Internet: hrcak.srce.hr/94728

Odak, I., Marušić, I., Matić Bojić, J., Puzić, S., Bakić, H. i sur.: Socijalne i emocionalne kompetencije učitelja: Temelj za socijalno i emocionalno učenje u školama. Sociologija i prostor, 61(1/226), str. 105–122. 2023. Internet: doi.org/10.5673/sip.61.1.5

Prilozi:

Prilog 1: Kartice s pitanjima

Prilog 2: Prezentacija: Pravila radionice

Prilog 3: Listić za individualnu refleksiju

Pravila radionice

- ❖ Dijelimo samo ono što želimo.
- ❖ Pažljivo slušamo sugovornika.
- ❖ Ne prekidamo i ne ismijavamo druge.
- ❖ Ne prenosimo tuđe osobne informacije.
- ❖ Imamo pravo preskočiti pitanje.
- ❖ Svakoga sugovornika tretiramo s poštovanjem

Kartica s pitanjima

Koji ti je školski predmet najzanimljiviji i zašto?

Koju vještinu ili hobi bi volio naučiti?

Na što si posebno ponosan kada razmišljaš o sebi?

Što ti pomaže kada trebaš riješiti zahtjevan zadatak?

Kad bi mogao organizirati jedan razredni događaj, što bi to bilo?

Koja osobina tebe čini dobrom osobom?

Koji ti je cilj za ovu školsku godinu?

Što cijeniš kod ljudi s kojima se družiš?

Koju promjenu u razredu bismo mogli napraviti da se svi osjećamo ugodnije?

Kako pokazuješ drugoj osobi da je stvarno slušaš?

Koji bi savjet dao novom učeniku koji dođe u naš razred?

Listić za individualnu refleksiju

Ime i prezime:

Razred:

Kako sam se osjećao na početku radionice, a kako na kraju?

Što mi je tijekom razgovora bilo najlakše?

Što mi je tijekom razgovora bilo najteže?

Jesam li pažljivo slušao svoje sugovornike?

Jesam li svojim pitanjima pokazao zanimanje za ono što druga osoba govori?

Što sam novo i zanimljivo saznao o nekome iz razreda?

Jesam li otkrio da s nekim učenikom imam više zajedničkih interesa?

Koji mi je razgovor ostao u posebnom sjećanju i zašto?

Što sam tijekom aktivnosti saznao o vlastitom načinu postavljanja pitanja?

Što bih u sljedećem razgovoru mogao napraviti drugačije ili bolje?
